

KAMU DİPLOMASİSİ AKTÖRÜ OLARAK JANDARMA TEŞKİLATI*

Engin AVCI**

Öz

Günümüzde küreselleşmeyle birlikte gelişen iletişim ve ulaşım teknolojileri güvenlik anlayışını ve “kamu diplomasisi” kavramını da etkilemiştir. Kapsamı, araçları, hedefleri ve aktörleri değişen kamu diplomasisi kolluk faaliyetleri dâhil birçok alanı içine alacak şekilde genişlemiştir. Bu çalışmanın amacı, Jandarma'nın yurt dışı faaliyetleri ile yurt içinde yabancılara yönelik yürüttüğü kolluk hizmetlerini kamu diplomasisi açısından incelemektir. Açık kaynakların yanında resmî verilere dayalı olarak yapılan bu çalışma, artan uluslararası faaliyetlerin kolluğun kamu diplomasisi alanındaki rolünü ve etkinliğini artıracaklarını ileri sürmektedir. Jandarma'nın uluslararası faaliyetleri güvenlik diplomasisi ve eğitim diplomasisi olmak üzere iki alt sektör altında incelenmiştir. Uluslararası örgütlerdeki faaliyetler, yurt dışı sürekli görevler ve barışı koruma görevleri ile yurtiçinde yabancılara yönelik mülki ve adli hizmetler “güvenlik diplomasisi” olarak, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi ile Jandarma Genel Komutanlığının diğer eğitim merkezlerinin eğitim ve öğretime ilişkin faaliyetleri ise “eğitim diplomasisi” olarak incelenmiştir. Güvenlik ve eğitim diplomasi alanında yürütülen faaliyetler çerçevesinde, Jandarma'nın kamu diplomasisinin önemli bir aktörü olma yolunda ilerlediği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kamu Diplomasisi, Güvenlik Diplomasisi, Eğitim Diplomasisi, Jandarma, Kolluk

THE TURKISH GENDARMERIE AS A PUBLIC DIPLOMACY ACTOR**Abstract**

Today, the developments in communication and transportation technologies, along with the globalization, have affected the security approaches and concept of “public diplomacy”. The “public diplomacy, whose scope, tools, targets and actors have changed, has expanded to cover many areas, including law enforcement activities. This study aims to examine, international activities of Turkish Gendarmerie and its policing service for foreigners in Turkey from public diplomacy perspective. Based on official data as well as open-source information, the study argues that increasing international activities will increase the role and effectiveness of the law enforcement agencies in public diplomacy. The international activities of the Turkish Gendarmerie have been examined under two sub-sectors, “security diplomacy” and “education diplomacy”. Activities in international organizations, permanent duties, peace operations, and preventive policing and judicial services for foreigners have been discussed under the title of “security diplomacy”, while training and education activities carried out by the Gendarmerie and Coast Guard Academy and other training centers of the Turkish Gendarmerie have been examined within “education diplomacy”. It was concluded that the Turkish Gendarmerie is on its way to becoming an important actor of public diplomacy regarding the activities in the field of security and education diplomacy.

Keywords: Public Diplomacy, Security Diplomacy, Education Diplomacy, Gendarmerie, Law Enforcement

* Bu makale, Türk Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi (TASAM) tarafından 5-6 Kasım 2020 tarihinde çevrimiçi olarak icra edilen 6. İstanbul Güvenlik Konferansı'nda kısmen sunulan “Bir Kamu Diplomasisi Aktörü Olarak Jandarma Teşkilatı” başlıklı bildirinin geliştirilmesiyle oluşturulmuştur.

** Dr., Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi, Araştırma Merkezleri Müdürlüğü, Ankara, Türkiye. e-posta: engavci@gmail.com; engin.avci@jsga.edu.tr; ORCID: 0000-0002-5881-1530

GİRİŞ

Küreselleşmeyle birlikte iletişim ve ulaşım teknolojilerindeki hızlı gelişim ve değişim sadece yeni suç türlerini ortaya çıkarmakla kalmamış suçların niteliğinde de önemli değişikliklere neden olmuştur. Terörizm ve organize suçlar gibi sınır aşan bir niteliğe evrilen tehditler, iç güvenlik ve suçla mücadele amacıyla teşkil edilen kolluk kuruluşlarının ilgi alanlarını sınır ötesine taşımıştır. Bunun doğal sonucu olarak günümüzde kolluk teşkilatları arasında müşterek operasyonlar dâhil her alanda uluslararası iş birliği hızla artmaya başlamıştır.

Güvenlik tehditleri ile suç türlerinde meydana gelen değişimler, kolluk teşkilatlarının hem önleyici faaliyetlerde hem de suç soruşturmalarında teknolojiyi takip eden, uluslararası ortaklıklar geliştiren, eğitim ve öğretim sistemlerini çağın gereklerine uygun hâle getirmeyi amaçlayan stratejileri benimsemelerine yol açmıştır. Öncelikli görevi kamu düzeni ve asayişin sağlanması olan kolluk kurumları, suçla mücadeledeki yeni konseptlere ayak uydurabilmek maksadıyla geliştirdikleri uluslararası iş birliğine bağlı olarak yalnızca ulusal veya yerel düzeyde görev alan bir kamu kurumu görünümünden sıyrılarak uluslararası politika ve kamu diplomasisi aktörü olma yolunda hızla ilerlemektedirler.

Türkiye’de Jandarma, Polis ve Sahil Güvenlik olmak üzere üçlü bir kolluk sistemi uygulanmaktadır. Bu teşkilatlar, terörizm, organize suçlar ve göç gibi sınır aşan nitelikteki risk ve tehditlerle mücadele ederken INTERPOL, EUROPOL gibi uluslararası kolluk örgütleri ile yürüttükleri müşterek çalışmaların yanında, diğer ülkelerin kolluk eğitim kurumlarıyla da yakın iş birliği tesis etmektedirler. İş birliği anlaşmaları çerçevesinde yürütülen bu çalışmalar, kolluk eğitimine farklı bakış açıları kazandırmanın yanında kalitenin artırılması, suçla mücadelede ortak akıldan ve tecrübelerden yararlanılması suretiyle modern kolluğun dönüşümü ve küreselleşmesi perspektifinde önem taşımaktadır.

Kurulduğu 1839 yılından günümüze yürüttüğü kolluk hizmetlerinin yanı sıra, görev alanı ve eğitim faaliyetleri açısından uzun bir süre Genelkurmay Başkanlığına bağlı olması nedeniyle askerî nitelikler kazanan Jandarma Genel Komutanlığı (JGK) da güvenlik ve kolluk hizmetlerindeki dönüşüme ayak uydurmak üzere uluslararası faaliyetlere yönelik önemli adımlar atmaktadır. Uluslararası kolluk örgütlerine üye olunması, dost ve müttefik ülke kolluk personeline eğitim verilmesi, BM, NATO ve AB’nin barış operasyonlarında ve misyonlarında aktif görev alınması uluslararası faaliyetlere verilebilecek örnekler arasındadır. Öte yandan, turizm, eğitim, ticaret ve sağlık gibi nedenlerle Türkiye’de bulunan yabancılara sunulan asayiş hizmetleri ise uluslararası faaliyet kapsamında olmasa da dolaylı olarak kamu diplomasisi faaliyeti

olarak yorumlanabilmektedir. Kolluğun uluslararası faaliyetlerinin kamu diplomasisi çerçevesinde değerlendirilmesi bu alanda yaşanan değişim ve dönüşümle yakından ilişkilidir. Çünkü değişen güvenlik paradigması ile küreselleşme ve iletişim teknolojilerindeki gelişime bağlı olarak kapsamı, araçları, hedefleri ve aktörleri değişen kamu diplomasisi kolluk faaliyetleri dâhil birçok alanı içine alacak şekilde genişlemiştir.

Bu çalışmanın amacı, Jandarma'nın yurt dışı faaliyetleri ile yurt içinde yabancılara yönelik yürüttüğü kolluk hizmetlerini kamu diplomasisi açısından incelemektir. Çalışmanın temel iddiası kolluk kuvvetlerinin artan uluslararası faaliyetleri ile ülkede çeşitli nedenlerle bulunan yabancılarla kurdukları iletişimin kolluğun kamu diplomasisi alanındaki rolünü ve etkinliğini artıracak yönündedir. Bu çerçevede, öncelikle kamu diplomasisi kavramına ilişkin genel bir çerçeve çizilmiş, müteakiben Türkiye'de kamu diplomasisi anlayışındaki değişim ile bunun Jandarma'ya yansımaları irdelenmiştir. Jandarma'nın uluslararası faaliyetleri güvenlik diplomasisi ve eğitim diplomasisi olmak üzere iki başlık altında incelenmiştir. Uluslararası örgütlerdeki faaliyetler, yurt dışı sürekli görevler ve barışı koruma görevleri ile yurtiçinde yabancılara yönelik mülki ve adli hizmetler güvenlik diplomasisi olarak, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi (JSGA) ile JGK'nın diğer eğitim merkezlerinin eğitim ve öğretime ilişkin faaliyetleri ise eğitim diplomasisi olarak ele alınmıştır. Bu bölümde açık kaynakların yanında resmî verilerden de yararlanılmıştır. Son olarak, mevcut bulgular çerçevesinde güvenlik ve eğitim diplomasisi konusunda geleceğe dönük çıkarımlarda bulunulmuştur.

1. KAMU DİPLOMASİSİ KAVRAMI

Kamu diplomasisi kavramını açıklamadan önce, uluslararası ilişkilerde önemli bir işlevi olan diplomasi kavramına değinmek yerinde olacaktır. Uluslararası uyumsuzlukları ve çatışmaları çözüme kavuşturabilmek üzere başvurulmuş iki yöntemden biri savaş diğeri diplomasi'dir. Kuvvet kullanma yoluyla çözüm arayışında savaş söz konusu iken barışçıl yolların kullanılmasında diplomasi yöntemine başvurulmaktadır (Tuncer, 2009, s. 15). İngilizce sözlükte “farklı ülkeler arasındaki ilişkileri yönetme faaliyeti” (Oxford, 2021) olarak tanımlanan diplomasi, Türkçe sözlükte “Uluslararası ilişkileri düzenleyen antlaşmalar bütünü; yabancı bir ülkede ve uluslararası toplantılarda ülkesini temsil etme işi ve sanatı; bu görevlilerin oluşturduğu topluluk” olarak ifade edilmektedir (Türk Dil Kurumu, 2021). Kökeni Eski Yunancadaki “diploma” sözcüğüne dayanan kavramın uluslararası ilişkilerin yürütülme süreci anlamında ilk kez 1796 yılında bir İngiliz devlet adamı ve yazar olan Edmund Burke tarafından kullanıldığı belirtilmektedir (Tuncer, 2009, s. 19).

Diplomasi ve dış politika kavramları çoğunlukla birbirleriyle karıştırılmakta ise de bir bütünü oluşturan iki kavramın birbirinden ayrılmasına imkân olmadığı söylenebilir. Dış politika, bir devletin uluslararası ilişkilerde uygulayacağı temel hedefleri ve amaçları içerirken diplomasi bu hedeflere ve amaçlara nasıl ulaşılabileceğine ilişkin süreci veya yöntemi anlatmaktadır (Eric, 1973'ten akt. Tuncer, 2009, s. 17). Devletler dış politika amaçlarına ulaşmak için belirlenen stratejileri takip ederlerken bazı dış politika araçlarına ihtiyaç duyarlar. Sönmezoğlu'nun (2005: 343) siyasal, ekonomik ve askerî etki araçları olarak ele aldığı bu politika araçları içerisinde “diplomasi” siyasal etki araçları içinde tartışılmaktadır. Diplomasıyı iki anlamda ele alan Nicolson'a (1970) göre “dar anlamda diplomasi, hükümetlerin resmî temsilcileri olan diplomatlar aracılığı ile gerçekleştirdikleri bir karşılıklı haberleşme ve/veya görüşmeler sürecine işaret ederken; geniş anlamda diplomasi, bir ülkenin dış politikasında kullanılan çeşitli siyasal etkileme yöntem ve tekniklerini” ifade etmektedir (akt. Sönmezoğlu, 2005, s. 344). Diplomasıyı geniş bir biçimde yorumlayan ABD eski dışişleri bakanlarından Henry Kissinger da kavramı devlet yönetimiyle, dış politikayla ve genel anlamda uluslararası ilişkilerle eşanlamlı kullanmıştır (Kissinger, 2012).

Diplomasının gelişimini tarihsel bir perspektiften inceleyen Tuncer (2009), eski, yeni, küresel ve önleyici diplomasiden bahsetmektedir. Eski diplomasi içinde *ad hoc*, sürekli, çok yanlı ve gizli diplomasi türlerine yer verirken, yeni diplomasi başlığı altında açık diplomasi, çok yanlı (parlamentar diplomasi), sessiz ve doruk diplomasi türlerinden bahseder. Küresel diplomasi kişisel diplomasi, kamuoyuna yönelik diplomasi, Birleşmiş Milletler diplomasisi ve doruk diplomasisinden oluşurken son diplomasi türü ise önleyici diplomasidir. Bazı diplomasi türlerinin farklı başlık altında tekrar yer alması anlam karmaşası yaratıyor gibi görünse de asıl dikkat çeken konu tarihsel açıdan diplomasi türlerinin nasıl bir evrime uğradığıdır. Bu makalenin konusu bağlamında en ilgi çekici tür ise o yıllarda ulusal alanyazında nadiren karşılaşılan “kamu diplomasisi” kavramına karşılık “kamuoyuna yönelik diplomasi” teriminin kullanılmış olmasıdır (Tuncer, 2009, s. 146-152).

Uluslararası ilişkiler alanyazınının Türkiye'deki öncül eserlerinde diplomasi türleri içinde, kamu diplomasisi kavramına doğrudan yer verilmediği görülmektedir. Örneğin, Sönmezoğlu'nun 1989'da ilk baskısı yapılan Uluslararası Politika ve Dış Politika Analizi kitabında diplomasi tasnifi ikili diplomasi, çok taraflı diplomasi (konferans diplomasisi), parlamenter diplomasi, zirve diplomasisi, mekik diplomasisi, nükleer diplomasi, sessiz diplomasi (çatışma önleyici diplomasi, daimi temsilci temasları), toplumsal diplomasi ve diplomaside ikinci yol şeklindedir

(Sönmezoğlu, 2005, s. 349-355). Kamu diplomasisini kısmen “toplumsal diplomasi” ve “ikinci yol” içerisinde yorumlamak mümkün olsa da “kamu diplomasisi” kavramının adı geçen kitabın 2012 tarihli genişletilmiş ve gözden geçirilmiş yedinci baskısında da yer bulamadığı görülmektedir. Diplomat ve akademisyen olan Hüner Tuncer’in 2009 tarihli “Diplomasinin Evrimi Gizli Diplomasiden Küresel Diplomasiye” başlıklı kitabında da “kamu diplomasisi” kavramı doğrudan yer almamaktadır (Tuncer, 2009).

Kavramın “kamu diplomasi” şeklinde ulusal alanyazında yer bulması ise 2007 yılında “Türkiye’deki Amerika Karşıtlığının Kamu Diplomasisi ile Azaltılması” (*Mitigating anti-Americanism in Turkey through Public Diplomacy*) başlıklı bir yüksek lisans tezi ile olmuştur (Watson, 2007). Bu çalışmayı 2010 yılında başka bir yüksek lisans tezi, 2011 yılında iki yüksek lisans tezi ve iki makale takip etmiş, 2012 yılından itibaren kamu diplomasi konusunda yazılan tez ve makale sayılarında dikkate değer bir artış gözlenmiştir (Dergipark, 2021; Ulusal Tez Merkezi, 2021). Ayrıca, disiplinlerarası bir çalışma alanı olan kamu diplomasisi konusundaki akademik çalışmaların uluslararası ilişkiler, iletişim, gazetecilik, halkla ilişkiler, hukuk, psikoloji, sosyoloji ve kamu politikası gibi temel bilim alanlarını kapsadığı görülmektedir.

Kamu diplomasisi kavramı üzerinde uzlaşılan tek bir tanım olmadığı gibi ortaya çıkışı konusunda da farklı iddialar vardır. Kavramın akademik anlamda ilk kez ABD’li eski diplomat ve Tufts Üniversitesi Fletcher Diploması ve Hukuk Fakültesi Dekanı Edmund Gullion tarafından 1965 yılında, denizaşırı hükümet bilgilendirme faaliyetleri için kullanılan ve aşağılayıcı bir çağrışım kazanmış olan propaganda teriminden uzaklaşmak için geliştirildiği ileri sürülmektedir (Center on Public Diplomacy, 2021). Bunun yanında, gazetelerdeki kullanım çerçevesinde kavramın tarihsel gelişimini inceleyen Cull ise 1856 yılında Londra’da The Times gazetesinde ABD eski başkanlarından Franklin Pierce’in, kamu diplomasisi kavramını nezaketin eş anlamlısı olarak kullandığını dile getirmiş; farklı bağlamlarda da olsa kavramın kullanılmış olduğunu belirtmiştir (Cull, 2008, s. 19-22).

ABD’de Güney Kaliforniya Üniversitesinde faaliyet gösteren Kamu Diplomasisi Merkezi, kamu diplomasisini “doğası gereği sadece küresel değil aynı zamanda çoklu ağları ve aktörleri de içeren, diplomasinin kamusal, etkileşimli boyutu olarak” tanımlamaktadır (Center on Public Diplomacy, 2021). Karadağ’ın (2020) kamu diplomasisi tanımı ise “Bir devletin, uluslararası ortamda dış politikasının icrasında kullandığı resmî diplomatik kanallara ilave olarak birey, grup, şirket vb. unsurlarını devreye sokarak hedef topluluğu ve karar vericilerini olumlu şekilde etkilemek

suretiyle kendi millî çıkarlarını sağlaması faaliyetlerinin bütünü” şeklindedir (Karadağ, 2020, s. 25). Başka bir tanıma göre kamu diplomasisi, “doğru stratejilerin ve uygulamaların devreye girdiği, ihtiyaca yönelik temel mesajların kullanıldığı, ülkelerle ilgili hikayelerin aktarıldığı, devlet dışı aktörlerin ve kamuoylarının sürece dâhil edildiği ve stratejik iletişimden yararlanılarak zihin altı vurgusunun söz konusu olduğu çok boyutlu bir paradigma”dır (Aydemir, 2016). Kavramı “Bir hükûmet ya da uluslararası kuruluşun diğer ülkelerin halkları ve vatandaşları ile resmî veya özel şahıs ya da kurumlar aracılığı ile iletişim kurması” olarak tanımlayan (Oktay, 2012, s. 129) ise kamu diplomasisinin her türlü iletişim metodundan faydalanarak ve özellikle eğitim ve kültür programları aracılığı ile geniş bir alanda tanıtım ve yayın faaliyetlerini kapsadığına dikkat çekmektedir.

Yakın geçmişte, kamu diplomasisi yaygın olarak bağımsız ülkelerin ulusal menfaatlerini ve dış politika hedeflerini geliştirmek üzere diğer ülkelerdeki kamuoyunu bilgilendirme ve etkileme amacıyla kullandıkları geçişken bir iletişim kanalı olarak görülmekteydi. Bu geleneksel bakış açısına göre, kamu diplomasisi devletten devlete, özellikle liderler ve diplomatlar arasındaki resmî ilişkilerin yürütüldüğü, diplomasinin tamamlayıcı bir parçası olarak ele alınıyordu. Bu yönüyle kamu diplomasisi öğretim elemanları ve öğrenci değişim programları, ziyaret programları, dil eğitimi, kültürel faaliyetler, radyo ve televizyon yayınlarını kapsamaktaydı (Center on Public Diplomacy, 2021). Günümüzde iletişim teknolojilerindeki gelişmeler ile küreselleşmenin yarattığı değişim ve dönüşümün, “yeni kamu diplomasisi” olarak da tanımlanan daha kapsayıcı yaklaşımların benimsenmesine yol açtığı söylenebilir. Kamu diplomasisi klasik diplomasiden farklı olarak devlet ve devlet kurumlarının yanı sıra medya, üniversite, sanatçı, dernek, vakıf, sporcu, iş dünyası, bürokrat, bilim insanı, yerel yönetimler gibi birey ve grupların düşüncelerinin ve eylemlerinin entegrasyonu ile güç kazandığı da belirtilmelidir (Kılıçarslan, 2018, s. 266).

Yukarıda kısaca değinilen kavrama ilişkin tanımları çoğaltmak mümkün olsa da genel olarak kamu diplomasisinin, diplomasinin özel bir türü olarak aktörlerinin ve vasıtalarının çoğaldığını, kapsamının genişlediğini, hedeflerinin ve yöntemlerinin değiştiğini söyleyebiliriz. Örneğin; geleneksel diplomasi, devletten devlete veya hükûmetten hükûmete resmî ilişkileri kapsamı nedeniyle büyük ölçüde gizlilik içerisinde yürütülürken, daha açık olan kamu diplomasisi yabancı kamuoylarına yönelik olduğu için mümkün olduğu kadar çok kişiye ulaşabilmenin yollarını aramakta ve bu yönüyle geleneksel diplomasi dışındaki alanları kapsamaktadır (Oktay, 2012, s. 128-129). Genel olarak kamu diplomasisinin uygulanmasında

kullanılan vasıtaları kültürel, eğitim, ekonomik ve sosyal, teknolojik, askerî, dinî ve uluslararası örgütler/kuruluşlar olarak sıralamak mümkündür (Karadağ, 2020, s. 87-113).

Alanyazındaki birçok çalışma kamu diplomasisi ile yumuşak güç arasındaki ilişkiyi vurgulamaktadır (Kalm, 2011, s. 7). Kamu diplomasisinin yumuşak gücü teşvik etme noktasında tarihî bir işlevi olduğunu ileri süren Nye, “kamu diplomasisi ve yumuşak güç” isimli çalışmasında (Nye, 2008, s. 107), yumuşak güç kaynakları olarak dış politika, iç siyasi değerler ve politikalar, üst kültür ve popüler kültürü, meşruiyet araçları olarak ise hükûmetler, medya, sivil toplum kuruluşları, uluslararası örgütler, devletler ve piyasaları sıralamaktadır. Yumuşak güç ile kamu diplomasisi kavramları arasındaki farkın bariz olarak ortaya konulmadığını belirten Karadağ (2020, s. 55-56), kamu diplomasisini devletlerin icra etmesi, yumuşak gücü ise hükûmetlerden bağımsız kurum, kuruluş ve çok uluslu şirketlerin kullanması yönüyle bir ayrıma gidilebileceğini belirtmektedir. Ayrıca, uygulayıcı devletin hedef toplum üzerindeki amaçları bakımından da birbirinden ayrılan kavramlardan kamu diplomasisini “yumuşak gücün amaç odaklı hâle getirilmiş şekli” ve “yumuşak gücün bir üst aşaması” olarak nitelendirmek de mümkündür (Karadağ, 2020, s. 56). Kamu diplomasisi ile harekete geçirilmeye çalışılan, bir ülkenin sahip olduğu yumuşak güç olarak adlandırabilecek “diğerlerini etkileme” kapasitesidir (Oktay, 2012, s. 129). Bu kapasite, cezbedicilik veya çekicilik yoluyla ikna faaliyeti olarak ele alındığında iki kavram arasındaki paralellik de dikkat çekmektedir (Karadağ, 2020, s. 56).

Küresel bilgi çağında gücün yumuşak boyutuna dikkat çeken Nye, sert ve yumuşak gücün etkili bir şekilde birleştirilmesi olarak adlandırdığı “akıllı güç”ün kamu diplomasisindeki önemine dikkat çekmekte; “akıllı kamu diplomasisi” için yumuşak gücün oluşturulmasında meşruiyetin, öz eleştirinin ve sivil toplumun rolünün iyi anlaşılması gerektiğini, aksi takdirde “propaganda”ya dönüşen kavramın ikna gücünü kaybetmekle kalmayacağı aynı zamanda yumuşak gücü de yok edeceğini vurgulamaktadır (Nye, 2008, s. 108).

Kamu diplomasisinin “devletten kamuoyuna” veya “kamuoyundan kamuoyuna” olmak üzere iki çerçevede uygulandığını belirten Kalm (2011)’a göre, “devletten kamuoyuna” yöneltilecek kamu diplomasisinde resmî araç ve kanallar kullanılmakta; kamuoyundan kamuoyuna faaliyetler ise sivil toplum kuruluşları, araştırma merkezleri, kamuoyu araştırmaları, medya, kanaat önderleri, üniversiteler, değişim programları, kurum ve kuruluşları kapsamaktadır. Bu yönüyle kamu diplomasisi resmî görevliler arasındaki iletişimin ötesine geçmektedir (Kalm, 2011, s. 11).

Günümüzde değişen diplomatik alışkanlıklar ve diplomaside karar alma süreçleri, değişen siyasetin kazandığı yeni nitelikler, gelişen teknolojiyle birlikte geleneksel medya araçlarının yanında, internet, sosyal medya veya cep telefonları üzerinden yayımlanan haber ve içerikler, hatta bilgisayar oyunlarının kamu diplomasisinde önemli etkileri ve sonuçları olmuştur (Gökırmak, 2011, s. 3-5).

2. TÜRKİYE’DE KAMU DİPLOMASİSİ

Uygulama örnekleri çok eski olsa da kavram olarak batı kaynaklarından ulusal alanyazına aktarılan “kamu diplomasi”nin tarihî gelişimi de çoğunlukla batı örnekleri üzerinden incelenmektedir. Oysa, Osmanlı Devleti döneminde 1857 yılında kurulan Matbuat Müdürlüğünü o dönemde iç ve dış kamuoyunun nabzını tutmak üzere kurulmuş resmî bir kamu diplomasisi kurumu olarak nitelendirmek mümkündür (Kocabıyık, 2019, s. 171). Bu kurum 1920’de Matbuat ve İstihbarat Müdüriyeti, 1933’te Matbuat Umum Müdürlüğü, 1957’de Basın Yayın Genel Müdürlüğü, 1984 yılında ise Basın Yayın Enformasyon Genel Müdürlüğü adıyla, değişik bakanlıklara ve başbakanlığa bağlı olarak faaliyet göstermiştir (Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, 2021).

Türkiye’de kamu diplomasisi alanındaki ilk önemli atılım 1990’lı yıllarda gerçekleşmiştir. Soğuk Savaşın sona ermesi ve Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği’nin dağılmasından sonra, Türkiye’nin etki ve ilgi alanlarındaki bölgelerde önemli siyasi gelişmeler olmuştur. Karşılıklı beklentiler çerçevesinde, tarihî ve kültürel bağların olduğu coğrafyalarla güçlü bir iş birliği geliştirmek üzere, 1992 yılında Türk İş Birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığının (TİKA) kurulması (TİKA, 2021), ülkenin diplomasi anlayışındaki dönüşümün en önemli göstergelerinden biri olmuştur. Bu önemli adımı 1992 yılında başlatılan Büyük Öğrenci Projesi ile 1993 yılında kurulan Türk UNESCO’su olarak da bilinen Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatının (TÜRKSÖY) kurulması takip etmiştir (Kocabıyık, 2019, s. 188-189).

Türkiye, kamu diplomasi alanında yapılması gereken yenilikleri ancak 2000’li yıllarda gerçekleştirmeye başlamıştır. 2007 yılında Yunus Emre Vakfı’nın, 2010 yılında Yurt Dışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı ile Kamu Diplomasisi Koordinatörlüğünün, 2016 yılında Türkiye Maarif Vakfının kurulması (Kocabıyık, 2019, s. 190-192) ve Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumunun (TRT) yayın ağını genişletme çalışmaları (Altınbaş, 2015, s. 53-54) yeterli olmasa da önemli gelişmeler olarak not edilmelidir.

Bunların yanında, Diyanet İşleri Başkanlığı (DİB)-Türkiye Diyanet Vakfı (TDV), Anadolu Ajansı (AA), Türk Dili Konuşan Ülkeler İş Birliği Konseyi (TDİK) ve Uluslararası Türk Akademisi (ITA), Afet ve Acil Durum Yönetimi (AFAD) Başkanlığı ve Kızılay gibi resmî kurumlar ile Cansuyu Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği, İHH İnsani Yardım Vakfı, Yardımcı Uluslararası İnsani Yardım Derneği, Beşir Derneği ve Sadakataşı Yerli Düşünce Derneği, Deniz Feneri Derneği, Uluslararası İşbirliği ve Yardımlaşma Derneği, İpekyolu Asya Derneği gibi hükümet dışı kurum ve kuruluşlar da (Kartal, 2019, s. 90-126) dikkate alındığında, devlet olarak tek elden oluşturulacak bir kamu diplomasisi politikasına ve bu politikanın ilgili aktörlerle koordineli bir biçimde yürütülmesini sağlayacak bir kurumun varlığına ihtiyaç olduğu anlaşılmaktadır (Altınbaş, 2015, s. 60).

Bu doğrultuda, Türkiye'nin kamu diplomasisi faaliyetleri kurumsal anlamda, 30 Ocak 2010 tarihli ve 27418 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Başbakanlık Genelgesi ile teşkil edilen Kamu Diplomasisi Koordinatörlüğü vasıtasıyla yürütülmeye başlanmış, müteakiben 14 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 24 Temmuz 2018 yılında kurulan Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığına bağlı olarak faaliyet gösteren Kamu Diplomasisi Dairesi Başkanlığı koordinesinde yürütülmeye devam etmiştir. “Ulusal ve uluslararası kamuoyları, karar alıcı aktörler ve medya ile derinlikli ve çok yönlü ilişkiler geliştirmek; iletişimin tüm araç ve yöntemleri ile Türkiye'nin her alanda nitelikli temsilini sağlamak ve bu doğrultuda Türkiye markasını güçlendirmek” (Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, 2021) vizyonuyla hareket eden İletişim Başkanlığı kamu diplomasisi faaliyetlerinde koordinasyonu sağlamak amacıyla “Kamu Diplomasisi Koordinasyon Kurulu”nu teşkil ederek ilk toplantısını 26 Şubat 2020 tarihinde gerçekleştirmiştir. Toplantıda, kamu diplomasisi alt komiteleri teşkil edilmiş; yapılacak çalışmalar ile Ulusal Kamu Diplomasisi Strateji Belgesi ve Eylem Planı'nın hazırlanmasına katkı sunulması kararlaştırılmıştır.

İçişleri Bakanlığı ise kendi görev alanlarıyla ilgili olarak Kamu Diplomasisi Koordinasyon Kurulunca belirlenen alt komitelerden Dijital Diplomasi, Eğitim Diplomasisi, İnsani Diplomasi, İnanç Diplomasisi, Güvenlik ve Savunma Diplomasisi, Uluslararası Yayıncılık ve Yurttaş Diplomasisi olmak üzere toplam 7 alanda çalışmalar yürütmektedir. Bu çerçevede ilgili kurumlardan kamu diplomasisi irtibat kişileri belirlenerek tespit çalışmalarına başlanmıştır. Kamu Diplomasisi Daire Başkanlığınca mevcut kamu diplomasisi faaliyetlerine ilişkin genel durumun tespit edilebilmesi amacıyla Proje Takip Sistemi oluşturularak, kurumların yürüttükleri faaliyetleri bu sisteme kaydetmeleri sağlanmıştır. İçişleri Bakanlığına

bağlı olarak faaliyet gösteren JGK güvenlik ve savunma diplomasisi ile eğitim diplomasisi alt komitelerinde, JSKA ise eğitim diplomasisi alanında Kasım 2020’de başlayan çalışmalara katkı sağlamaktadır.

3. JANDARMA VE GÜVENLİK DİPLOMASİSİ

Günümüzde dış politika bürokrasisi sadece Dışişleri Bakanlığına tekabül etmemekte, diğer bakanlık ve kurumları da kapsamaktadır (Efegil, 2012, s.155). Uluslararası ortamın ve güvenlik paradigmasının değişen niteliğine bağlı olarak dış politika aktörlerinin çoğalması şeklinde ifade edilebilecek olan bu durum, aynı zamanda kamu diplomasisindeki dönüşüm ve değişimi etkilemiş, kamu diplomasisi araçlarını çeşitlendirmiştir. Dolayısıyla Millî Savunma ve İçişleri Bakanlıklarına bağlı olan güvenlik ve kolluk kuvvetlerinin uluslararası faaliyetler kapsamında, doğrudan veya dolaylı olarak dış politikaya ve kamu diplomasisine katkıları artmaya başlamıştır.

Geleneksel kamu diplomasi yaklaşımıyla “sert güç” kapsamında “savunma diplomasisi” aktörü olan silahlı kuvvetler ile hem “sert güç” hem de “yumuşak güç” unsuru olarak nitelendirilebilecek kolluk kuvvetlerinin de artık kamu diplomasisi faaliyetlerinde etkin rol oynadıkları kabul görmektedir. Bu bağlamda, Türkiye’nin sert gücünün önemli bir unsuru olan Türk Silahlı Kuvvetleri’nin barışı koruma harekâtlarına katılımı ve bu çerçevede yürüttüğü Sivil-Asker İş Birliği faaliyetleri ile ikili askerî eğitim iş birliği ve askerî yardım faaliyetlerinin kamu diplomasisi kapsamında ele alındığı çalışmalar bulunmaktadır (Doğan, 2014, s. 84).

Tarihsel olarak, icra ettiği askerî görevler nedeniyle kazandığı askerî niteliklerle “sert güç” özellikleri sergileyen Jandarma teşkilatı ise yürüttüğü kolluk hizmeti nedeniyle daha çok “yumuşak güç” içerisinde tanımlanabilmektedir. Özellikle, önleyici kolluk ve adli görevleri nedeniyle “devletten kamuoyuna” kamu diplomasisi faaliyeti yürüten JGK’nın güvenlik diplomasisi kapsamındaki uluslararası faaliyetleri; uluslararası örgütlerdeki çalışmalar, barışı koruma harekâtına sağlanan katkılar ve çalışma ziyaretleri olarak sınıflandırılabilir. Bunun dışında, doğrudan uluslararası faaliyet olmasa da asayiş hizmetleri kapsamında çeşitli nedenlerle Türkiye’de bulunan yabancı vatandaşlar ile düzensiz göçmenlere yönelik faaliyetler de çalışma kapsamına girmektedir. Dolayısıyla JGK’nın bu faaliyetleri de güvenlik diplomasi başlığı altında incelenecektir.

3.1. Uluslararası Örgütlerdeki Çalışmalar

JGK Avrupa Jandarmalar ve Askerî Statülü Kolluk Teşkilatları Örgütü (FİEP) ve Avrupa Jandarma Gücü (EUROGENDFOR) üyesidir. Birleşmiş Milletler (BM), NATO, Avrupa Birliği ve Avrupa Güvenlik ve İş Birliği Teşkilatı (AGİT) ile ilgili çalışmalara ise Millî Savunma ve Dışişleri bakanlıkları üzerinden katkı sağlamaktadır.

3.1.1. FİEP (Avrupa Jandarmalar ve Askerî Statülü Kolluk Teşkilatları Örgütü)

FİEP, dünya jandarmaları ve askerî statülü kolluk kuvvetleri arasındaki karşılıklı ilişkileri genişletmek ve güçlendirmek, kolluk iş birliği biçimleri üzerinde yenilikçi ve aktif bir yansımayı teşvik etmek ve yurt dışındaki organizasyon ve yapılanma modeline değer katmak amacıyla oluşturulan uluslararası bir organizasyondur (FİEP, 2021). FİEP'in kuruluş çalışmaları, Fransa Millî Jandarma Genel Direktörlüğünün, ülkelerinin yüzölçümlerinin büyük bir kısmında emniyet ve asayişin sağlanmasından sorumlu olan askerî statülü kolluk kuvvetlerinin uluslararası alanda da hak ettikleri yere sahip olmalarını sağlamak amacıyla önerdiği iş birliği projesine dayanmaktadır. Başlatılan çalışmalar neticesinde 18 Mayıs 1994 tarihinde Madrid'de, Fransa Millî Jandarma Genel Direktörlüğü, İtalya Karabinieri Genel Komutanlığı ve İspanya Ulusal Guardia Civil Genel Direktörlüğü temsilcileri arasında yapılan toplantıda, ülke isimlerinin baş harflerini temsilen FIE ismiyle bir organizasyon kurulmuştur. Söz konusu organizasyona katılım çağrısına olumlu cevap veren Portekiz Ulusal Cumhuriyet Muhafızları Komutanlığının 02 Haziran 1995 tarihinde Roma'da yapılan toplantıya katılmasıyla örgüt FİEP adını almıştır (Jandarma Genel Komutanlığı, 2020).

Örgüt, mevcut uluslararası anlaşmalar ve ulusal düzenlemelerle uyumlu olarak, insan kaynakları, hizmette teşkilatlanma, yeni teknoloji ve lojistik ile uluslararası ilişkiler alanlarında karşılıklı bilgi ve tecrübe paylaşımının sağlanmasını kolaylaştırmaya çalışmaktadır. Avrupa otoriteleri tarafından somut hareketlerde liderlik kapasitesine sahip müstakil bir kolluk iş birliği yapısı ve forum olarak tanınmayı hedeflemektedir (FİEP, 2021). Günümüzde FİEP'in üyelik tarihine göre sırasıyla Fransa, İtalya, İspanya, Portekiz, Türkiye, Hollanda, Romanya, Arjantin, Fas, Tunus, Şili, Filistin, Ukrayna, Senegal, Fas, Cibuti, Ürdün, Kuveyt, Tunus olmak üzere 19 üyesi bulunmaktadır (FİEP, 2021). Bangladeş, Moldova ve San Marino Jandarmalarının üyelik başvuruları değerlendirme aşamasındadır (Jandarma Genel Komutanlığı, 2020). Tablo-1'de FİEP üyesi teşkilatların ülkeleri ile örgüte dâhil oldukları tarihler görülmektedir.

Tablo-1 FİEP Üyesi Kurumlar ve Üyelik Tarihleri (FİEP, 2021).

S.No.	Ülke	Kurum Adı	Üyelik Tarihi
1	Fransa	Millî Jandarma Genel Direktörlüğü	1994
2	İtalya	Karabinieri Genel Komutanlığı	
3	İspanya	Guardia Civil Direktörlüğü	
4	Portekiz	Ulusal Cumhuriyet Muhafızları Komutanlığı	1995
5	Türkiye	Jandarma Genel Komutanlığı	1998
6	Hollanda	Kraliyet Mareşose Komutanlığı	2000
7	Fas	Kraliyet Jandarma Komutanlığı	
8	Romanya	Jandarma Genel Müfettişliği	2001
9	Şili	Karabinieros Genel Direktörlüğü	2005
10	Arjantin	Millî Jandarma Direktörlüğü	
11	Ürdün	Darak Kuvvetleri Genel Direktörlüğü	2011
12	Katar	İç Güvenlik Komutanlığı	2013
13	Tunus	Millî Muhafız Komutanlığı	2016
14	Filistin	Ulusal Güvenlik Kuvvetleri	2015
15	Brezilya	Askerî Kolluk ve Askerî İtfaiye Birlikleri	
16	Ukrayna	Ulusal Muhafızlar Komutanlığı	2016
17	Cibuti	Ulusal Jandarma Komutanlığı	2017
18	Senegal	Millî Jandarma Komutanlığı	2018
19	Kuveyt	Ulusal Muhafız Komutanlığı	

JGK tarafından 30 Ağustos 1997 tarihinde FİEP üyesi ülkelerin Jandarma Genel Komutan ve Direktörlerine birer mektup gönderilerek üye olma isteği bildirilmiştir. Portekiz'in Lizbon şehrinde 21 Ekim 1997 tarihinde yapılan Genel Komutan ve Direktörler Zirve Toplantısı'nda üyelik talebi görüşülen Türk Jandarması "Gözlemci Üye" olarak örgüte kabul edilmiştir. 20 Ekim 1998 tarihinde İspanya'nın Madrid şehrinde yapılan Genel Komutanlar ve Direktörler Zirve Toplantısı'nda JGK'nın FİEP'e aslî üyeliği onaylanmıştır (Jandarma Genel Komutanlığı, 2020).

FİEP faaliyetleri her yıl ekim ayında yapılan Zirve Toplantılarında seçilen dönem başkanlıkları tarafından koordine edilmektedir. Dönem başkanlıklarının belirli bir sıra çerçevesinde yapılması prensibi benimsenmiştir. JGK da 2000-2001, 2008-2009 ve 2017-2018 dönemlerinde üç kez dönem başkanlığı yapmıştır. Son dönem başkanlığı süresince, Arjantin, Fransa, Kuveyt, Senegal, Katar, Ürdün ve Türkiye'de yapılan toplantılarda insan kaynakları, uluslararası işler, yeni teknolojiler ve lojistik yönetimi, hizmet için teşkilatlanma ve özel operasyon birimleri koordinasyon toplantıları gerçekleştirilmiştir (Jandarma Genel Komutanlığı, 2020).

3.1.2. Avrupa Jandarma Kuvveti (AJK)

Avrupa Birliği (AB), 1993'te yürürlüğe giren Maastricht Antlaşması sonrasında geliştirdiği Avrupa Güvenlik ve Savunma Politikası (AGSP) ile uluslararası

güvenlik ve savunma konularında NATO ve ABD'den bağımsız olarak hareket etmeyi amaçlamıştır. Bu politika doğrultusunda, dünyadaki kriz bölgelerinde genel asayiş ve kamu düzenini sağlamak için, bir kuvvete ihtiyaç duyulmuş ve bu ihtiyacı karşılamak üzere, Fransa'nın inisiyatifiyle AB üyesi beş ülke (Fransa, İtalya, İspanya, Portekiz ve Hollanda) Savunma Bakanlarının Noordwijk/Hollanda'da imzaladığı bir "Niyet Beyanı" ile 17 Eylül 2004 tarihinde Avrupa Jandarma Kuvveti (AJK, *European Gendarmerie Force, EUROGENDFOR*) kurulmuştur (Jandarma Genel Komutanlığı, 2020). AJK üyeleri Tablo-2'de görülmektedir.

Tablo-2 AJK Üyeleri (EUROGENDFOR, 2021).

S.No.	Üye ülke	Üyelik türü	Tarihi
1	Fransa	Tam üye	2004
2	İtalya	Tam üye	2004
3	İspanya	Tam üye	2004
4	Portekiz	Tam üye	2004
5	Hollanda	Tam üye	2004
6	Romanya	Tam üye	2008
7	Litvanya	Ortak üye	2007
8	Türkiye	Gözlemci üye	2010

AJK'daki kolluk kuvvetlerinin askerî statüsü ve kolluk fonksiyonlarının tamamını karşılama kapasitesine sahip olmaları, sivil emir komuta zincirinde ve belirli koşullarda askerî emir komuta altında harekât yapabilme noktasında gerekli esnekliği sağlamaktadır (EUROGENDFOR, 2021). AJK'nın icra edilecek BKH için, 800 kişilik bir kuvvetle 30 gün içerisinde kriz bölgesine intikal edebilecek bir hareket kabiliyetine sahip olması hedeflenmektedir (Jandarma Genel Komutanlığı, 2020).

JGK tarafından 31 Mart 2006'da AJK'ya gözlemci üye olmak üzere Dışişleri Bakanlığı kanalı ile müracaatta bulunulmuştur. 13 Mayıs 2009 tarihinde Paris'te icra edilen Bakanlar Yüksek Komitesi (CIMIN) toplantısında, JGK'nın AJK'ya gözlemci statüde üyeliği kabul edilmiştir. JGK'nın gözlemci statüde üyeliğine ilişkin iç hukukî süreç, 13 Mayıs 2010 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı'nın 27 Mayıs 2010 tarihinde Cumhurbaşkanı tarafından onaylanmasıyla tamamlanmıştır (Jandarma Genel Komutanlığı, 2020).

AJK kuruluşundan itibaren dünyanın çeşitli bölgelerinde icra edilen Barışı Koruma Harekâtı'na eğitim, danışmanlık veya Entegre Kolluk Kuvveti (*Integrated Police Unit-IPU*) vasıtasıyla katkı sağlamış ve sağlamaya devam etmektedir. Bu katkılar; Afganistan'da NATO Uluslararası Güvenlik ve Yardım Kuvveti Eğitim Misyonu ve Kararlı Destek Misyonu, Bosna-Hersek'te AB ALTHEA Harekâtı, Orta Afrika Cumhuriyeti'nde EUFOR RCA, EUMAM ve EUTM misyonları, Haiti'de BM İstikrar Harekâtı (MINUSTAH), Libya'da EUBAM ve EULPC misyonları, Mali'de MINUSMA SOC&CT ve EUCAP Sahel Mali misyonları, Ukrayna'da

EUAM Misyonu olarak sıralanabilir (EUROGENDFOR, 2021). JGK bu misyonlardan ALTHEA Harekâtı Entegre Kolluk Kuvveti'ne 21 Aralık 2004-02 Kasım 2012 döneminde 1 Jandarma Asâyiş Bölüğü (50 personel) ile katkı sağlamıştır. Halihazırda Afganistan'da Kararlı Destek Misyonu'na da AJK çatısı altında 4 Kolluk Danışman Timi'nden oluşan 20 kişilik bir kuvvetle katkı sağlamaktadır (Jandarma Genel Komutanlığı, 2020).

3.1.3. *Avrasya Askerî Statülü Kolluk Kuvvetleri Teşkilatı (TAKM) Kuruluş Çalışmaları*

Jandarma Genel Komutanlığınca Orta Asya ve Kafkas ülkeleri askerî statülü kolluk kuvvetleri arasında, FİEP benzeri bir organizasyonun kurulması maksadıyla 2009 yılında bir çalışma başlatılmıştır (Özalp, 2015, s. 125). Girişime Azerbaycan, Kırgızistan ve Moğolistan destek vermişler, örgütün de bu ülkelerin baş harflerinden oluşacak şekilde TAKM olarak anılması kararlaştırılmıştır. Fakat Moğolistan ve Kırgızistan kolluk teşkilatlarının askerî statülerini kaybetmelerini gerekçe göstererek geri çekilmeleri nedeniyle, mutabakat metni oluşturulmuş olmasına rağmen anlaşma imzalanmamıştır.

Kazakistan Millî Muhafız Birliği Genel Komutanı Tümgeneral Ruslan Fatihoviç Jaksilikov 2018 ve 2019 yıllarında JGK'ya yaptığı her iki ziyarette de TAKM teşkilatının oluşturulması çalışmalarının canlandırılmasına yönelik bir teklifte bulunmuştur. Olumlu karşılanan bu teklife ilave olarak, uygun görülmesi durumunda Özbekistan'ın da TAKM kuruluşuna iştirak edebileceği belirtilmiştir. Bu çerçevede, Türkiye, Azerbaycan ve Kazakistan arasında yürütülen, Özbekistan ve Moğolistan'ın da dâhil edilebileceği TAKM kuruluş çalışmalarına devam edilmektedir (Jandarma Genel Komutanlığı, 2020).

3.2. **Yurt Dışı Sürekli Görevler**

JGK'nın yurt dışı sürekli görevleri 2016 yılına kadar, Genelkurmay Başkanlığının askerî ataşelik kadroları ile NATO ve BM misyonlarındaki askerî görevler üzerinden yürütülmüştür. 25 Temmuz 2016 tarihli 668 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 08 Kasım 2016 tarihli 6755 sayılı Kanun'la, 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu'nda yapılan değişiklik sonucu, Jandarma'nın "silahlı askerî genel kolluk kuvveti" statüsü "silahlı genel kolluk kuvveti" olarak değiştirilmiş, Genelkurmay Başkanlığı ile olan bağılılığı sona ermiştir. Dolayısıyla jandarma personelinin askerî kadrolarda görev yapmasına olanak kalmamıştır.

2017 yılında yapılan bir düzenlemeyle İçişleri Bakanlığı personeli ile Jandarma, Emniyet ve Sahil Güvenlik Hizmetleri sınıfı personele İçişleri Bakanlığı Yurt Dışı Teşkilatında sürekli görev yapma imkânı getirilmiştir. Bu düzenlemeyle, sınır aşan suçlarla mücadele ve kolluk iş birliği faaliyetlerinin geliştirilmesi, ilgili ülkenin

kolluk teşkilatlarının teknolojik gelişmeleri ile yayınlarının takip edilmesi, bakanlığın görev alanına ilişkin konularla ilgili izleme ve değerlendirmeler yapılması ile bakanlığın görev alanına giren konularda verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi amaçlanmıştır (İçişleri Bakanlığı Yurt Dışı Teşkilatına Sürekli Görevle Atanacak Personel Hakkında Yönetmelik, 2017). İlk kez 2017 yılında yapılan görevlendirmelerde İçişleri Bakanlığına 105 personel kontenjanı tahsis edilmiş; 52 ülkedeki Büyükelçilikler bünyesindeki İçişleri Müşavirliği kadrolarına 53 jandarma subayı görevlendirilmiştir (Tablo-3).

Tablo-3 Yurt Dışı Sürekli Görev Kadroları (Jandarma Genel Komutanlığı, 2020).

Kıta	Ülke	Sayı
Amerika	ABD, Brezilya, Şili, Arjantin,	4
Avrupa	Belçika, Romanya, Moldova, Portekiz, Birleşik Krallık, İspanya, Hollanda, Rusya, Fransa, İtalya, Bosna-Hersek, Bulgaristan, İsveç, Arnavutluk, Polonya, Makedonya, Finlandiya, Hırvatistan, Sırbistan, Kosova, Almanya, Karadağ,	22
Asya ve Okyanusya	Gürcistan, Azerbaycan, Kırgızistan, Bangladeş, Pakistan, Çin, Hindistan, Özbekistan, Tacikistan, Singapur, Avustralya, Tayland	12
Afrika ve Orta Doğu	Katar, Kuveyt, Lübnan, Ürdün, Gambiya, Cezayir, Zambiya, Fas, Moritanya, Somali, Tunus, Cibuti, Irak, Senegal	14

Ayrıca, 2017 yılında düzenleme yapılan bir başka düzenlemeyle, jandarma subay, astsubay, uzman jandarma/uzman çavuşlar dış temsilciliklerin korunmasında Dışişleri Bakanlığı kadrolarında geçici süreyle görevlendirilmeye başlanmıştır (Dış Temsilciliklerinin Korunmasında Geçici Süreli Görevlendirilecek Jandarma Genel Komutanlığı Personeli Hakkında Yönetmelik, 2017). Hâlen 16 ülkede 79 jandarma personeli ise Dış Misyonların Korunması maksadıyla teşkil edilen kadrolarda görev yapmaktadır (Tablo-4).

Tablo-4 Dış Misyon Koruma Kadroları (Jandarma Genel Komutanlığı, 2020).

Kıta	Ülke
Amerika	Şili
Avrupa	Hollanda, Yunanistan, İspanya, Fransa, Almanya, Rusya, İtalya
Afrika	Nijerya, Cezayir, Sudan, Kenya
Orta Doğu ve Asya	Kazakistan, Kuveyt, İran, Tataristan

3.3. Jandarma Teşkilatı'nın Barışı Koruma Görevlerine Katkıları

JGK, 1989-2018 yılları arasında 16 farklı ülkede icra edilen BKH'ye toplam 5.121 personel ile katkı sağlamıştır (Tablo-5). 2018 yılından yapılan bir çalışmaya göre, görev süreleri açısından, Bosna Hersek'te 23 yıl, Afganistan'da 17 yıl ve Kosova'da 19 yıl süreyle çeşitli misyon ve operasyonlara katkı sağlanmıştır (Avcı ve Kurum, 2018, s. 763-764).

Tablo-5 Jandarma'nın Katkı Sağladığı BKH'nin Ükelere ve Yıllara Göre Dağılımı (Avcı ve Kurum, 2018).

	1984	1987	1990	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Per. Sayısı	
1 Afganistan																														2.559	
2 Arnavutluk																															54
3 Bosna-Hersek																															1.676
4 Güney Sudan																															5
5 Gürcistan																															11
6 Haiti																															3
7 Irak																															10
8 İsrail																															54
9 Kongo																															2
10 Kosova																															707
11 Kuveyt																															3
12 Liberya																															2
13 Lübnan																															9
14 Makedonya																															6
15 Sırb.Karadağ																															7
16 Sudan																															18
Toplam	1	2	2	1	31	19	18	27	39	101	121	116	112	58	105	194	156	320	252	278	367	458	466	395	435	527	330	120	74	5.125	

BKH'ye katılan personelin ülkelere göre dağılımları incelendiğinde, 2018 yılı itibarıyla, görev süreleri ile paralel olarak, jandarma personelinin en çok Afganistan'da (2.559), Bosna-Hersek'te (1.676) ve Kosova'da (707) görev yaptıkları görülmektedir. Bu ülkeleri Arnavutluk (54), İsrail (54) ve Sudan (16) takip etmektedir. Jandarma personeli çoğunlukla (%94) 6 ay ve üzerinde bir süreyle bu görevlerde yer almıştır. JGK'nın BKH'ye katkıları BM Misyonları, NATO Operasyonları, Misyon ve Operasyonları ile diğer katkılar olarak sınıflandırılabilir. Tablo-6 ve Tablo-7'de özetlenen bu katkılar oran itibarıyla NATO (% 71), AB (% 27), BM (% 1) ve diğer (% 2) şeklinde sıralanmaktadır (Avcı ve Kurum, 2018).

Tablo-6 BM, NATO ve AB Misyon/Operasyonlarında Jandarma (Avcı ve Kurum, 2018).

S.No.	Ülke	Misyon/Operasyon Adı	Yıllar	Personel	Toplam
1	Kosova	UNMIK (Kosova Misyonu)	1998-1999	3	41 (%1)
2	Bosna	UNMIBH (Uluslararası Polis Görev Gücü)	2001-2002	2	
3	Irak-Kuveyt	UNIKOM (Askerî Gözlem Misyonu)	2003	1	
4	Gürcistan	UNOMIG (Gürcistan Askerî Gözlem Misyonu)	2003-2009	7	
5	Sudan	UNMIS (Sudan Misyonu)	2005-2007	7	
6	Lübnan	UNIFIL (Lübnan Geçici Kuvveti)	2006-2009	9	
7	Liberya	UNMIL (Liberya Misyonu)	2016-2017	2	
8	Sudan (Darfur)	UNAMID (BM-Afrika Birliği Darfur Misyonu)	2019- 2021	6	
9	Güney Sudan	UNMISS (Güney Sudan Misyonu)	2019- 2020	2	
10	Haiti	MINUJUSTH (Adalet Misyonu)	2018-2019	2	
11	Bosna-Hersek	SFOR (İstikrar Kuvveti)	1996-2004	350	3.656 (%70)
12	Kosova	KFOR (Kosova Gücü)	1999-2017	707	
13	Afganistan	ISAF (Uluslararası Güvenlik Yardım Kuvveti)	2001-2014	1.787	
14	Afganistan	RSM (Kararlı Destek Misyonu)	2015-	797	
15	Irak	NATO Int-II	2004-2011	5	
16	Arnavutluk	BAB MAPE (Çokuluslu Kolluk Danışma Birimi)	1997-2012	55	1.387 (%27)
17	Bosna-Hersek	EUPM (Polis Misyonu)	2001-2010	22	
18	Makedonya	EUPOL PROXIMA	2003-2005	6	
19	Bosna-Hersek	EUFOR (ALTHEA Harekâtı)	2004-2017	1.302	
20	Kongo	EUPOL Kinshasa (DRC) Misyonu	2006-2007	2	

Tablo-7 Diğer Misyon ve Faaliyetlerde Jandarma (Avcı ve Kurum, 2018).

S.No.	Ülke	Misyon/Operasyon Adı	Yıllar	Personel	Toplam
1	İsrail	TIPH (El-Halil'de Geçici Askerî Mevcudiyet)	1997-2007	54	105 (%2)
2	Sırbistan-Karadağ	AGİT (Uluslararası Denetleme Misyonu)	1998-1999	1	
3	Kosova	AGİT (Seçim Gözlemcisi)	2001	2	
4	Irak	Birleşik Müşterek Kara Unsur Komutanlığı	2015-2017	4	
5	Kuveyt	Birleşik Müşterek Görev Kuvveti	2015-2016	3	
6	Türkiye	COE-DAT (TMMM, Terörle Mücadele Mükemmeliyet Mrk.)	2005-	12	
7	Türkiye	PfT (Barış İçin Ortaklık Eğitim Merkezi)	1998-	13	
8	İtalya	SP COE Kolluk İstikrar Harekâtı Mükemmeliyet Merkezi	2016-	12	
9	İtalya	EUROGENDFOR (AJK)	2016-	4	

JGK, Suriye Görev Gücü kapsamındaki görevler hariç olmak üzere, hâlen 8 farklı ülkede barışı koruma misyon/operasyonları ve eğitim faaliyetlerine 250'ye yakın personel ile katkı vermeye devam etmektedir (Tablo-8).

Tablo-8 Jandarma'nın Devam Eden Yurt Dışı Geçici Görevleri (Jandarma Genel Komutanlığı, 2020).

Görev Yeri	Kapsamı	Mevcut
Afganistan Türk Görev	NATO /Kararlı Destek Misyonu Türk Görev	250
Somali Türk Görev	Askerî Eğitim ve İş Birliği Antlaşması Türk Görev	
Azerbaycan TJET	Eğitim İş Birliği Antlaşması Türk J. Eğt. Tim	
Sudan/Darfur	BM Kolluk Misyonu	
Güney Sudan	BM Kolluk Misyonu	
Libya	Genelkurmay Başkanlığı bünyesinde	
İtalya	NATO SPCOE ve AJK kapsamında	
Kuveyt	FİEP kapsamında	

3.4. Jandarma'nın Türkiye'deki Yabancılara Yönelik Faaliyetleri

Jandarma teşkilatı kolluk hizmetlerinin gereği olarak, önleyici hizmetler kapsamında turizm, ticaret, sağlık veya eğitim gibi sebeplerle ya da çeşitli suçların soruşturulması nedeniyle şüpheli veya mağdur sıfatıyla, ülkede bulunan yabancı uyruklu şahıslarla sürekli iletişim hâlinindedir. JGK tarafından yapılan 2016-2020 yıllarını kapsayan bir çalışmaya göre, Türkiye'ye gelen turistlerin oranları Almanya (%13,28), Rusya

(%10,46), Gürcistan (%7,16), Bulgaristan (%6,3), İngiltere (%6,21), İran (%6,13) Ukrayna (%2,87), Afrika ülkeleri (%2,69) Yunanistan (%2,35), Azerbaycan (%2,21), Fransa (%2,17), ABD (%1,86) şeklinde sıralanmaktadır. Bu turistlerin konuştukları diller ise İngilizce, Almanca, Rusça, Arapça, Gürcüce, Bulgarca, Farsça, Felemenkçe, Fransızca Ukraynaca, Yunanca, İsveççe, İtalyanca, İspanyolca, Darice, İbranice, Çince, Japonca ve Korece'den oluşmaktadır (Jandarma Genel Komutanlığı, 2021).

Öte yandan, suça karışan yabancı uyruklu şüpheliler çoğunlukla Suriye, Afganistan, Pakistan, Irak, Bangladeş, Filistin, İran, Fas, Cezayir, Somali, Mısır; suç mağduru yabancı uyruklu kişiler ise Suriye, Afganistan, Pakistan, Rusya, Almanya, Irak, Azerbaycan, İran, İngiltere, Özbekistan, Gürcistan, Kırgızistan, Ukrayna, Çin, Türkmenistan, Kazakistan, Hollanda, Bulgaristan'dandır. JGK'nın gerek turistlerle iletişimde gerekse şüpheli ve mağdurlara ilişkin adli işlemlerin yürütülmesinde örnek davranış sergileyecek, yabancı dil bilgisi başta olmak üzere iletişim becerisine sahip personel yetiştirmesi önemli bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmaktadır. Bu kapsamda yapılan analizlere göre; Jandarma'nın turizm faaliyetleri ile suçların türlerine göre ve değişen önceliklerde İngilizce, Almanca, Rusça, Arapça, Peştuca, Farsça, Gürcüce, Urduca, Çince, Bengalce, Somalice ve Fransızca bilen kolluk personele ihtiyaç olduğu anlaşılmaktadır (Jandarma Genel Komutanlığı, 2021). Dil çeşitliliği ve yabancı dil öğrenimindeki güçlükler dikkate alındığında, kamu diplomasisi faaliyetinin uzun vadeli planlamalar ve yoğun emek gerektirdiği dikkat çekmektedir.

4. JANDARMA VE EĞİTİM DİPLOMASİSİ

Eğitim ve öğretim geleneği 1904 yılında Selanik'te kurulan Jandarma Subay Okulu ile Jandarma Karakol Komutanları Mektebine dayanan JGK'nın günümüzdeki öğretim sistemine geçişi 2016 yılında olmuştur. 1 Temmuz 2016 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 669 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu'na eklenen 13/A maddesi gereği Jandarma Okullar Komutanlığı lağvedilerek Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi kurulmuştur (Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi, 2019). Söz konusu kanun maddesine göre JSGA, "Jandarma ve Sahil Güvenlik Teşkilatlarının subay ve astsubay ve diğer personel ihtiyacını karşılamak, önlisans, lisans ve lisansüstü eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın yapmak üzere bünyesinde fakülte, enstitü, astsubay meslek yüksekokulları, eğitim ve araştırma merkezleri ve kurslar bulunan bir yükseköğretim kurumu olarak İçişleri Bakanlığına bağlı" olarak kurulmuştur (Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu, 2016).

JSGA'nın kurulması ile 112 yıllık eğitim ve öğretim tecrübesini yüksek öğretim seviyesinde akademik bir platforma taşıyan JGK'nın Kamu Diplomasisi'nin önemli

bileşenlerinden olan eğitim diplomasisi alanında önemli faaliyetleri bulunmaktadır. Bunlar, uluslararası örgüt çalışmaları, Erasmus+ faaliyetleri, uluslararası öğrenciler ile karşılıklı çalışma ziyaretlerinden oluşmaktadır.

4.1. Uluslararası Organizasyonlar: Uluslararası Kolluk Eğitimi Ağı (RİNEP)

Uluslararası Kolluk Eğitim Ağı (*RİNEP, Red de Internacionalization Educativa Policial*), Kolombiya'nın öncülüğünde 2015 yılında kurulan, Avrupa ve Amerika'da faaliyet gösteren kolluk öğretim kurumlarının üye olduğu akademik bir platformdur. Belediye, eyalet ve federal çevrelerden kolluk teşkilatlarının direktörleri, başkanları, koordinatörleri, rektörleri veya komutanlarının temsil ettiği eğitim kurumlarından oluşmaktadır. RİNEP'te 19 farklı ülkeden 33 kolluk eğitim kurumu ve 9 üniversite/enstitü olmak üzere toplam 42 eğitim kurumu üye olarak yer almaktadır (Tablo-10). Kolluk eğitim müfredatının uluslararasılaştırılması, uluslararası araştırmaların geliştirilmesi, akademik hareketlilik ve kolluk eğitim sistemlerinin uluslararası akreditasyonu konularında faaliyet gösteren RİNEP, her yıl Uluslararası Kolluk Eğitim Direktörleri Toplantısı düzenlemektedir (Avcı, 2020, s. 53-54).

Tablo-10 Uluslararası Kolluk Eğitimi Ağı (RİNEP) Üyeleri (Avcı, 2020).

Sıra	Ülke Adı	Kolluk Eğitim Kurumu	Üniversite/Enstitü	Toplam
1	Meksika	11	1	12
2	Brezilya	4	1	5
3	İspanya	2	2	4
4	Kolombiya	1	2	3
5	Arjantin	2		2
6	Bolivya	1	1	2
7	Kosta Rika	2		2
8	Dominik Cumhuriyeti	1		1
9	Ekvador	1		1
10	El Salvador	1		1
11	Guatemala	1		1
12	Honduras	1		1
13	İtalya		1	1
14	Panama	1		1
15	Paraguay	1		1
16	Peru	1		1
17	Porto Riko		1	1
18	Şili	1		1
19	Türkiye	1		1
Toplam		33	9	42

JSGA, RİNEP dönem başkanlığını yürüten Brezilya Parana Askerî Polis Okulu Komutanı'nın resmî daveti üzerine Brezilya/Parana'da 06-10 Kasım 2018 tarihleri arasında düzenlenen IV. Direktörler Toplantısı'na gözlemci olarak katılmıştır. Toplantıda JSGA'nın eğitim ağına dâhil olması için davette bulunulmuştur. Gerekli onayların alınmasını müteakip başvuru yapılmış ve JSGA'dan bir heyet Peru/Cuzco'da 02-08 Kasım 2019 tarihleri arasında düzenlenen V. Direktörler Toplantısı'na katılmıştır. RİNEP Direktörler Kurulu'nda başvurusu değerlendirilen JSGA 06 Kasım 2019'da RİNEP'e üye olmuştur (Avcı, 2020, s. 57).

4.2. JSGA Erasmus+ Faaliyetleri

Erasmus+ Programı Türkiye Ulusal Ajansı tarafından yürütülen, kişilere, yaş ve eğitim geçmişlerine bakılmaksızın yeni beceriler kazandırılması, kişisel gelişimlerinin güçlendirilmesi ve istihdam olanaklarının artırılmasının amaçlandığı eğitim, gençlik ve spor alanlarını kapsayan Avrupa Birliği'nin hibe programıdır (Ulusal Ajans, 2021). JSGA, 2017 yılında Erasmus+ Programı'na üye olarak öğrenme hareketliliği çerçevesine çalışmalar yürütmektedir (Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi, 2021a). 2017-2022 dönemi için 42 personelin eğitim alması, 6 personelin ders vermesi planlanmış, 2017-2019 personel hareketliliği projesi çerçevesinde toplam 23 personelin eğitim alması sağlanmıştır. 2020 yılında alınan Covid-19 salgını tedbirleri nedeniyle iptal edilen faaliyetlerin telafisi ve hibelerin etkin şekilde kullanılabilmesi maksadıyla, mevcut projelerin süresi uzatılmıştır.

4.3. Uluslararası Öğrenciler

JGK uluslararası eğitim ve iş birliği anlaşmaları çerçevesinde, lağvedildiği 2016 yılına kadar Jandarma Okullar Komutanlığında, müteakiben JSGA'da ve diğer eğitim merkezlerinde dost ve müttefik ülkelerin kolluk personeline eğitim ve öğretim vermektedir.

1991-2020 yılları arasında, Jandarma Okullar Komutanlığı ve JSGA'dan, 15 ülkeden 563 uluslararası öğrenci mezun olmuştur (Tablo-11). Hâlen 1'i yüksek lisans olmak üzere Azerbaycan, Kazakistan ve Moritanya'dan toplam 47 uluslararası öğrenci eğitim ve öğretim faaliyetine devam etmektedir. Ayrıca Jandarma'nın JSGA dışındaki diğer eğitim merkezlerinde de yabancı kolluk personeline çeşitli alanlarda kurs ve eğitimler verilmektedir (Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi, 2021b).

Tablo-11 Uluslararası Öğrenciler (1991-2020) (Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi, 2021b).

S.No.	Ülke	Mezun Öğrenci	Devam Eden Öğrenci
1	Azerbaycan	257	17
2	Gambiya	77	-
3	Kırgızistan	56	-
4	Gürcistan	54	-
5	Arnavutluk	45	-
6	Türkmenistan	16	-
7	Tunus	14	-
8	Ürdün	10	-
9	Moritanya	8	2
10	Ukrayna	6	-
11	Senegal	6	-
12	Nijerya	4	-
13	Kamerun	4	-
14	Bangladeş	4	-
15	Fransa	2	-
16	Kazakistan	-	28
Toplam		563	47

4.4. Yabancı Konuk ve Heyetler

JSGA'nın uluslararası tanıtım faaliyetleri arasında yabancı konuk ve heyetlerin ziyaretleri de önemli bir yer teşkil etmektedir. Tablo-12'de görüldüğü üzere 2018-2020 yılları arasında JSGA'yı 20 farklı ülke/kurumdan toplam 55 kolluk ve askerî personel ziyaret etmiştir (Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi, 2021b).

Tablo-12 JSGA'ya Ziyarete Bulunan Yabancı Heyetler (Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi, 2021b).

Yıl	Ülke/Kurum	Ziyaretçi Sayısı
2018	Özbekistan, Katar, Kuveyt, Moldova Ukrayna, Senegal, Gambiya, Romanya	11
2019	Katar, Tunus, NATO SPCOE Heyeti, Bulgaristan, Polonya, Rusya, Azerbaycan, Sırbistan, Senegal, FIEP Heyeti (18 ülke), Romanya Moldova, Kazakistan, İspanya	37
2020	Moritanya, Katar, Arnavutluk, Özbekistan	7

4.5. Eğitim İş Birliği Faaliyetleri

4.5.1. Yurt Dışı Eğitim Faaliyetleri

JGK'nın uluslararası eğitim iş birliği faaliyetleri ülkeler arası ikili anlaşmalar çerçevesinde yürütülmektedir. JGK kayıtlarına göre yurt dışında icra edilen eğitim faaliyetlerinde, Azerbaycan Türk Jandarma Eğitim Danışman Tim Komutanlığında 512, Gürcistan İç Kuvvetler Komutanlığı Danışman ve Eğitim Grup Komutanlığında 40, Gambiya Türk Jandarma Eğitim Timinde 38, Somali Türk Görev Kuvvetinde 43, Irak NATO Eğitim Timinde 24 ve Suriye Görev Gücü Jandarma Danışman Timlerinde 746 olmak üzere toplam 1.403 jandarma personeli görev almıştır (Avcı ve Kurum, 2018, s. 763).

4.5.2. NATO Kolluk İstikrar Harekâtı Mükemmeliyet Merkezi

NATO'nun askerî yeteneğe sahip sivil kolluk güçlerine olan ihtiyacı Bosna Hersek'te SFOR operasyonunda ortaya çıkmıştır. 1997 yılında Avrupa Müttefik Komutanlığı kamu düzeni ve güvenlik alanında “güvenlik boşluğu” kavramını ortaya atmıştır. “Güvenlik boşluğu” bir yanda SFOR askerî yetenekleri ile diğer yanda yerel kolluk kuvvetleri gibi icra gücü olmayan, kanunları uygulama konusunda ise genellikle isteksiz ve yeteneksiz olan BM IPTF misyonu arasındaki gri alan olarak tanımlanabilir. Bu boşluk sivil kolluğun bazı tipik görevlerini icra etme yeteneğine sahip askerî birimlerce doldurulmuştur. Bunlar; kolluk yeteneğine sahip askerî statülü jandarma tipi kuvvetlerden oluşan NATO Çokuluslu Özel Birimlerdir (*Multinational Specialized Unit, MSU*). Güvenlik boşluğunu doldurmak üzere geliştirilen bu konsept günümüzde Kolluk İstikrar Harekâtı (*Stability Policing*) olarak evrilmiştir (SPCOE, 2015).

Kolluk İstikrar Harekâtı; Barışı Koruma Harekâtı'nın yürütüldüğü, istikrarsız bölge olarak nitelendirilen alanlarda, asayiş ve güvenliğin eski hâline getirilmesi veya desteklenmesi, hukukun üstünlüğü ve insan haklarının korunmasına katkıda bulunan kolluk (*jandarma/polis*) ile ilgili bir dizi faaliyet olarak tanımlanmaktadır (SPCOE, 2015). Kolluk İstikrar Harekâtı Mükemmeliyet Merkezi (*NATO Stability Policing Centre of Excellence, SPCOE*), uluslararası düzeyde tanınan bir eğitim ve uzmanlık merkezi olmak ve bu alanda NATO Stratejik Konsepti'ne katkıda bulunmak amacıyla İtalya Karabineri Genel Komutanlığı öncülüğünde 2010 yılında başlatılan çalışmalar neticesinde kurulmuştur. SPCOE'ye katkıda bulunan üye ülkeler; İtalya, Türkiye, Fransa, İspanya, Hollanda, Polonya, Çek Cumhuriyeti, Romanya ve Yunanistan'dır.

NATO Kolluk İstikrar Harekâtı Mükemmeliyet Merkezinin kuruluşuna esas Mutabakat Muhtıraları, 18 Aralık 2014 tarihinde ABD/Norfolk Yüksek Müttefik Dönüşüm Komutanlığı (SACT) Karargâhında icra edilen törende Türkiye adına JGK tarafından imzalanmıştır. Mükemmeliyet Merkezi imzaların tamamlanmasını müteakip 22 Nisan 2015 tarihinde faaliyete başlamıştır. Yılda iki defa icra edilen Yürütme Kurulu toplantılarına kurucu üye olarak katılım sağlanmaktadır. Mükemmeliyet Merkezi'nde üye ülkelerin eğiticileri tarafından verilen yıllık planlı kurslara JGK tarafından eğitici desteği sağlanmaktadır (Jandarma Genel Komutanlığı, 2020). Jandarma Teşkilatı NATO SPCOE'de üç subay ve iki astsubay olmak üzere beş personel ile temsil edilmektedir. JGK'ya tahsis edilen kadrolar; Direktör Yardımcısı, Eğitim ve İş Birliği Kısım Amiri, Eğitim Geliştirme Kısım Proje Astsubayı, Alınan Dersler Şube Proje Subayı ve Alınan Dersler Şube Proje Astsubayı'dır (SPCOE, 2015).

4.5.3. Teknik Destek ve Bilgi Değişimi (TAIEX)

Teknik Destek ve Bilgi Değişimi (*Technical Assistance and Information Exchange, TAIEX*), Avrupa Komisyonu Genişleme Genel Müdürlüğüne bağlı Eğitim ve Kurumsal Yapılanma Birimi tarafından yönetilen bir enstrümandır. TAIEX, iş birliği içinde olduğu ülkelere, mevzuatlarını AB mevzuatı ile uyumlaştırma ve uygulama konularında teknik destek sağlamaktadır. Büyük oranda talep güdümlü olan bu mekanizma yardım taleplerini yönlendirir ve sorunların kısa vadeli çözümü için en uygun uzmanlığın tedarikine katkıda bulunmaktadır. TAIEX'ten, AB'ye aday ülkeler, potansiyel aday ülkeler ve Avrupa Komşuluk Politikası¹ kapsamına giren ülkeler yararlanmaktadır (Tablo-13). JGK, TAIEX kapsamında iş birliğine yönelik çalışmalara devam etmektedir (Jandarma Genel Komutanlığı, 2020).

Tablo-13 TAIEX'ten Yararlanan Ülkeler (Jandarma Genel Komutanlığı, 2020).

Ülke	Türü
Türkiye, Hırvatistan, Makedonya, İzlanda, Karadağ, Sırbistan	Aday ülke
Arnavutluk, Bosna&Hersek, Kosova	Potansiyel aday ülke
Azerbaycan, Ukrayna, Ermenistan, Moldova, Beyaz Rusya, Mısır, Libya, Gürcistan, Suriye, Cezayir, Ürdün, Lübnan, Filistin, Fas, Tunus, İsrail	Avrupa Komşuluk Politikası Ülkeleri
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Rusya	Diğer ülkeler

¹ Avrupa Komşuluk Politikası, genişleyen AB ile komşuları arasında bir uçurum olmasını önlemek, istikrar refah ve güvenliğin bölgenin tamamında tesis edilmesini desteklemek amacıyla 2004 yılında geliştirilmiştir.

4.5.4. Avrupa Birliği Kolluk Eğitim Ajansı (CEPOL)

Avrupa Birliği Kolluk Eğitim Ajansı (CEPOL), AB üyesi ülkelerin kolluk teşkilatlarının AB standartlarında ortak eğitimlerini sağlayan AB Komisyonuna bağlı bir ajanstır. CEPOL'ün merkezi Macaristan'ın başkenti Budapeşte'de bulunmaktadır. Öncelikli eğitim alanı ağır suçlar ve organize suçlarla mücadele olan CEPOL programları; üye ülkelere, bağlı ülkelere (İzlanda, Norveç ve İsviçre), aday ülkelere (Türkiye, Arnavutluk, Makedonya, Sırbistan ve Karadağ), potansiyel aday ülkelere (Bosna-Hersek, Kosova) ve CEPOL'ün anlaşma yaptığı Moldova, Gürcistan ve Ermenistan'a ağıttır.

CEPOL'de eğitim aracı olarak çoğunlukla, söz konusu ülkelerin kolluk personeliyle bir hafta süreli yer değişimini içeren kolluk değişim programları uygulanmaktadır. En çok üç personelin 3-5 gün süreli eğitimini içeren programların amacı kolluk personelinin, kendi ülkelerindeki iyi kolluk uygulamalarını paylaşarak ortak bir kolluk kültürünün oluşumuna katkı sağlamaktır. JGK, CEPOL kapsamında iş birliğine yönelik çalışmalara devam etmektedir (Jandarma Genel Komutanlığı, 2020).

SONUÇ

Günümüzde küreselleşmeyle birlikte iletişim ve ulaşım teknolojilerinde kaydedilen değişimin uluslararası ilişkiler, güvenlik ve diplomasi üzerinde önemli yansımaları olmuştur. Güvenlik paradigmasındaki dönüşüm yeni suç türlerini ortaya çıkarmakla kalmamış, suçların niteliğinde de önemli değişikliklere neden olmuştur. Terörizm, organize suçlar ve düzensiz göç gibi sınır aşan bir niteliğe evrilen tehditler, iç güvenlik amacıyla teşkil edilen kolluk kuruluşlarının etki ve ilgi alanlarını sınır ötesine taşımıştır. Bunun doğal sonucu olarak günümüzde kolluk teşkilatları arasında müşterek operasyonlar dâhil her alanda uluslararası iş birliği hızla artmaya başlamıştır. Söz konusu paradigma değişikliğinin diplomasideki yansıması ise genişleyen ve derinleşen güvenlik yaklaşımına uygun olarak “kamu diplomasisi” kavramını geliştirmek olmuştur. Geleneksel güvenlik yaklaşımlarının iç güvenlik ve dış güvenlik ayrımının iç içe geçtiği, güvenlik tehditlerinin ve aktörlerinin çeşitlendiği bir ortamda daha önceden sadece ulusal alanda faaliyet gösteren birçok kamu kurumu uluslararası politikanın ve kamu diplomasisinin birer aracı hâline gelmişlerdir.

Türkiye’de kavramsal veya akademik bağlamda olmasa da uygulama boyutuyla, Soğuk Savaş sonrası uluslararası ve bölgesel gelişmelere bağlı olarak başlayan kamu diplomasisi çalışmaları, 2000’li yıllardan itibaren hem akademik anlamda hem de

uygulama yönüyle hızla gelişme kaydetmiştir. Kamu diplomasisi faaliyetleri 2010-2018 döneminde Kamu Diplomasisi Koordinatörlüğünün sorumluluğunda, 2018 yılında ise Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığının kurulmasıyla birlikte Kamu Diplomasisi Daire Başkanlığı sorumluluğunda kurumsal bir kimlik kazanarak daha kapsamlı ve planlı bir sürece evrilmiştir. Gelinek noktada, geçmiş dönemlerde farklı kurum ve kuruluşlar bünyesinde sürdürülen kamu diplomasisi faaliyetlerinin birçok resmî kurumun yanında hükümet dışı örgütler tarafından da farklı boyutlarıyla ele alınmasını öngören, çok aktörlü, çok sektörlü ve stratejiye dayalı bir anlayış benimsenmiştir. Çoğunlukla “yumuşak güç” ile ilişkilendirilen kamu diplomasisinin, uluslararası güvenlik ortamında genellikle “sert güç” unsuru olarak görev alan güvenlik kuvvetleri tarafından da kullanıldığı gözlenmektedir.

Bu çalışmada konu edilen Jandarma Genel Komutanlığı, 1990’lardan itibaren geliştirdiği uluslararası faaliyetler sayesinde, kamu diplomasisinin alt sektörleri sayılan “güvenlik diplomasisi” ve “eğitim diplomasisi” alanlarında önemli kazanımlar elde etmiştir. Güvenlik diplomasisi çerçevesinde BM, NATO ve AB’nin barışı koruma misyonlarına katkıları, yurt dışı temsilciliklerdeki müşavirlik ve misyon koruma görevleri, FİEP, AJK ve TAKM gibi uluslararası kolluk örgütlenmelerindeki aktif faaliyetleri ile Türkiye’deki yabancı uyruklu şahıslara yönelik her türlü önleyici ve adli kolluk hizmetleriyle kamu diplomasisi alanında önemli bir misyon üstlenmektedir. Benzer şekilde, eğitim diplomasisi çerçevesinde ise RİNEP’e üye olunması, Erasmus+ programlarına katılım sağlanması, dost ve müttefik ülke personeline ve öğrencilere eğitim verilmesi, karşılıklı çalışma ziyaretleri gerçekleştirilmesi, NATO ve AB’nin eğitim ve öğretim kurumlarıyla karşılıklı iş birliği geliştirilmesi öne çıkan faaliyetler olarak dikkat çekmektedir. 2021 yılı itibarıyla Türkiye’deki yabancılara sunulan asayiş hizmetleri hariç, güvenlik ve eğitim diplomasisi faaliyetleri doğrudan veya dolaylı olarak dünyanın 85 ülkesine ulaşan Jandarma Teşkilatı’nın, kamu diplomasisinin önemli bir aktörü olma yolunda ilerlediği söylenebilir. Türkiye’nin tanıtımına dikkate değer katkı sağlayan bu faaliyetler kamu diplomasisi açısından değerlendirildiğinde, teşkilata ve personele önemli sorumluluklar da yüklemektedir. Uluslararası ortamda ve Türkiye’deki yabancılara yönelik uygun davranışların ve ortak söylemin benimsenmesi, yabancı dil ile son dönemlerde önemi artan dijital diplomasi becerilerinin geliştirilmesi öncelikli ihtiyaçlar olarak görülebilir. Bu çerçevede, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığınca 2019 yılında başlatılan kamu diplomasisi faaliyetlerinin önemli bir boşluğu dolduracağı söylenebilir. Özellikle Ulusal Kamu Diplomasisi Stratejisi ile Eylem Planlarının geliştirilmesi ile faaliyetlerin daha profesyonel ve daha etkin bir şekilde yürütülebileceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Altınbaş, S. (2015). *Dünyada Kamu Diplomasisinin Gelişimi ve Türkiye Uygulaması*. Kahramanmaraş: Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- Avcı, E. (2020, Haziran). Uluslararası Kolluk Eğitim Ağı (RİNEP). *Jandarma Dergisi*, 156, 52-57.
- Avcı, E., ve Kurum, M. (2018). Barışı Koruma Harekâtı'nda Jandarma Genel Komutanlığı. İ. H. Demircioğlu, A. Özcan, & Y. Yiğit içinde, *Miras ve Değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma*, s. 745-776. Ankara: Berikan Yayınevi.
- Aydemir, E. (2016). *Dış Politikada Yumuşak Güç ve Medya*. İstanbul: Kalkedon Yayınları.
- Center on Public Diplomacy. (2021). *What is Public Diplomacy?* <https://uscpublicdiplomacy.org/page/what-is-pd> Erişim tarihi: 15 Şubat 2021
- Cull, N. (2008). Public Diplomacy Before Gullion The Evolution of a Phrase. *Routledge Handbook of Public Diplomacy*, N. Snow, ve P. Taylor, 19-23. <https://www.routledgehandbooks.com/doi/10.4324/9780203891520.ch3>.
- Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı. (2021). *2020-2024 Stratejik Plan*. https://www.iletisim.gov.tr/images/uploads/dosyalar/İletişim_Başkanlığı_2020-2024_Stratejik_Planı.pdf Erişim tarihi: 23 Mart 2021.
- Dış Temsilciliklerinin Korunmasında Geçici Süreli Görevlendirilecek Jandarma Genel Komutanlığı Personeli Hakkında Yönetmelik (2017, Aralık 9). Resmî Gazete Sayısı: 30265.
- Dergipark. (2021). Dergipark İnternet Sitesi, <https://dergipark.org.tr/tr/search/2?q=%22kamu+diplomasisi%22§ion=articles> Erişim tarihi: 10 Mart 2021.
- Doğan, H. (2014). Türk Silahlı Kuvvetlerinin Kamu Diplomasisi Faaliyetleri. *Güvenlik Bilimleri Dergisi*, 3(2), 67-90.
- Efegil, E. (2012). *Dış Politika Analizi Ders Notları*, Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- EUROGENDFOR. (2021). European Gendarmerie Forces, <https://eurogendfor.org/egf-concept/> Erişim tarihi: 17 Ocak 2021.

- FİEP. (2021). FİEP İnternet Sitesi, <http://www.fiep.org/about-fiep/> Erişim tarihi: 16 Ocak 2021.
- Gökırmak, M. (2011). Küreselleşen Dünyada Diplomasi: Kamu Diplomasisi. *Küreselleşen Dünyada Değişimin Farklı Yüzleri Disiplinler Arası Bir Yaklaşım*. N. Sam, ve R. Sam, Ezgi Kitabevi.
- İçişleri Bakanlığı Yurt Dışı Teşkilatına Sürekli Görevle Atanacak Personel Hakkında Yönetmelik. (2017, 04 12). Resmî Gazete Sayı: 30036.
- Jandarma Genel Komutanlığı. (2020). Jandarma Yurt Dışı Faaliyetleri Bilgi Notu. Ankara.
- Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu. (2016). Resmî Gazete.
- Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi. (2019). *Tarihçe*. Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi İnternet Sitesi, <http://www.jsga.edu.tr/tarihce> Erişim tarihi: 28 Ocak 2021.
- Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi. (2021a). *Erasmus Değişim Öğrencisi*. Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Resmî İnternet Sitesi: <http://www.jsga.edu.tr/erasmus-degisim-ogrencisi> Erişim tarihi: 05 Şubat 2021
- Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi (2021b). Uluslararası Faaliyetler Bilgi Notu. Ankara.
- Kılıçarslan, E. (2018). *Devletlerarası İlişkilerde Kamu Diplomasisi: Türkiye Örneği*. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Edirne.
- Kalın, İ. (2011). Soft Power and Public Diplomacy in Turkey. *Perceptions*, 16(3), Autumn, 5-23.
- Karadağ, H. (2020). *Uluslararası İlişkilerde Yeni Bir Boyut Kamu Diplomasisi*. 2'nci Basım, Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kartal, A. (2019). Türkiye'nin Orta Asya Türk Devletleri Üzerindeki Kamu Diplomasisi Faaliyetleri. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Kissinger, H. (2012). *Diplomasi*. (Ç. İ. Kurt, Dü.) İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları.

- Kocabıyık, H. (2019). Değişen Diplomasi Anlayışı, Kamu Diplomasisi ve Türkiye. *Avrasya Etütleri*, 25(55), 163-196.
- Nye, J. (2008). Public Diplomacy and Soft Power. *The Annals of American Academy of Political and Social Science*, 94-109.
- Oktay, E. (2012). NATO'nun Dönüşümü ve Kamu Diplomasisi'nin Artan Rolü. *Uluslararası İlişkiler*, 9(34), Yaz, 125-149.
- Oxford. (2021). Oxford Learner's Dictionary, <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english> Erişim tarihi: 20 Ocak 2021.
- Özalp, G. O. (2015). *Avrasya Askerî Statülü Kolluk Kuvvetleri Teşkilatı Teşkilatı (TAKM)*. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- Sönmezoğlu, F. (2005). *Uluslararası Politika ve Dış Politika Analizi*. İstanbul: Filiz Kitabevi.
- SPCOE. (2015). *About Stability Policing*. Ocak 2021 tarihinde NATO Stability Policing Center of Excellence: <https://www.nspcoe.org/about-us/what's-sp> Erişim tarihi: 28 Ocak 2021.
- Türk Dil Kurumu. (2021). Türk Dil Kurumu İnternet Sitesi: <https://sozluk.gov.tr> Erişim tarihi: 28 Ocak 2021.
- TİKA. (2021). Türk İş Birliği ve Koordinasyon Ajansı: <http://www.tika.gov.tr/tr/sayfa/tarihce-222> Erişim tarihi: 20 Ocak 2021.
- Tuncer, H. (2009). *Diplomasinin Evrimi Gizli Diplomasiden Küresel Diplomasiye*. İstanbul: Kaynak Yayınları.
- Ulusal Ajans. (2021). *Erasmus+ Nedir?* Türkiye Ulusal Ajansı İnternet Sitesi, <https://www.ua.gov.tr/anasayfa/icerikler/erasmus-nedir/> Erişim tarihi: 5 Şubat 2021.
- Ulusal Tez Merkezi. (2021). Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı İnternet Sitesi, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp> Erişim tarihi: 23 Mart 2021.
- Watson, F. (2007). Mitigating anti-Americanism in Turkey through public diplomacy. Ankara: Bilkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).